

Numărul 14

Oradea-mare 4/17 aprilie 1904.

Anul XL

Apare duminica. Abonamentul pe an 16 cor., pe $\frac{1}{2}$, de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei

M'ai desbrăcat de lutul ree.

Amicului: Il. Ch.

*M'ai desbrăcat de lutul rece,
De setea dorului pustiu
Și m'ai împodobit cu haruri
Precum ai fi dorit să fiu.*

*In mâna dreaptă mi ai pus ramuri
Ce ai rupt din verzele maslin
Și c'un suris de fericire
Mi ai zis în urma ta să vin.*

*Arată mi drumul și voi merge
Cu bucurie-ți voi urmă,
Având în ochii mei lumina
Și 'n inimă flința ta.*

*Iar dup o lungă — ocolire
A lumilor prin cari me porți,
Să nu-mi dai altă răsplătire
Făr dragostea ce-o dai la morți.*

*Odată să-ți mai stai aproape,
Să-ți mai aud dulcele glas;
Din toate dorurile 'n lume
Atâta dor mi-a mai rămas.*

*Și să me sting fără de nume
Și fără nici un crezământ,
Așa cum a trăit în lume:
O frunză spulberată 'n vânt.*

Nimfa Murășului.

Stăpână peste miliarde de supuși locuitori ai fluviului, — de câtă vreme nu se știe.

Abia se vor putea totuș la vară număra cincisprezece primăveri decând și-a scos capul din undele apei.

Damele ei de onoare au infruntat-o pentru aceasta temeritate și au denunțat cazul divanului.

Divanul nedumerit pentru sacrilegiul comis, — ne mai pomenit în analele țării — a adus hotărârea ca nimfa să fie 14 ani internată în claustrul de sub mtea fluviului de lângă cetatea Lipovei, pe motivul că acest caș ușor s'ar putea repetă, iar dânsa — zărită de ochii vreunui muritor, orbit de farmecele ei — s'ar espune de a fi răpită din scaunul domniei.

După espiarea pedepsei, divanul convocă adunarea cetățenilor care, dup'o consfătuire prealabilă, luă hotărârea ca delicenta să primească votul de a rămânea 1000 de ani în claustru, ori să pună jurământ pe constituțiunea țării, a cărei legi fundamentale o opresc d'a-și mai scoate capul din undele apei.

Nimfa stătù la auzul acestora un minut pe gânduri, — le respuse în urmă că dânsa ca cea mai tineră mlădiță a dinastiei neptuniane, de la care a primit frânele guvernării, dispune liber de a sa voință, iar supușii ei muritorii nu ar fi în drept ai pune restricțiuni. Comandă mai apoi gardei să o petreacă la vechea ei reședință delângă mănăstirea Bodrogului, ordonând ca obștea să se presiate după trei zile în acest loc pentru a primi a ei rezoluțiune.

Cuvintele severe — de și espuse cu blândete — a nimfei, produsera o furtună între cei adunați, iar un rac mai sfătos dudù puțin înderēt, și 'n uralele mulțimei îi respuse următoarele: „Constituțiunea țării noastre e din lut, precum din lut suntem noi toți muritorii. Legile acesteia nu recunosc dreptul divin la care te-ai provocat. Ori dacă ți-am mânca

Liliae.

carnea și mistui oasele, ce-ți mai rămâne din nemurire?!“...

„Nimic, nimic, său mai puțin decât nimic! — reflectă obștea în cor.

Una dintre infibi, încurajată de rezultatul elocinței antevorbitorului, se rădică repede pe spatele mulțimei semenilor sei, și luându-și poziție, ceru în numele acestora egală îndreptățire pentru toți, — la ce un somn mustăcios din ceata conservatorilor surise cu amar, dar nu zise nimic.

Revoluția fu prin aceasta proclamată în regatul fluviului.

Nimene nu se încumetă inse d'a pune stavilă convoiului nimfei în retragerea acestuia cătră reședință.

***

Trei zile!?... își resgândi nimfa. Puțin de tot pentru a luă o rezoluțiune atât de importantă; să ceară sfat n'avea decât de la inima sa.

Dar inima nu dă întotdeauna sfatul cel mai bun.

Pe un minut se dădă desnădăjduirei, prea o atinse afrontul obștei.

Și acest minut de suferință i-se părū o vecinicie, precum vecinicia în fericire ni s'ar părea un minut.

Și-a adus aminte decând și-a scos capul din undele apei, cum florile din preajmā își șoptiau vorbe de dragoste, iar doi fluturi uniți în fericire, după ce se scăldaseră în razele soarelui, își căutară — par' că cu dinadinsul — mormântul în apele fluviului.

Și iarăș reluându-și flrul gândirei, își puse întrebarea: „Să nu fie oare poesia variațiunei — ce am zărit-o pe pământ — mai fermecătoare decât monotonia nemuririi?!... Picul de rouă în care se reoglindează întreg universul, să fie oare mai neînsemnat ca individualitate proprie, decât ca făcând parte întregitoare a mării?!...

În cele din urmă — deosebire între murire și nemurire nici nu există — își zise dēnsa în sine. Fiecare fință, fiecare plantă, chiar și mineralele conțin în sine pic, un pic din schinteia nemuririi. Aceste picuri la olaltă stăruesc spre marea nemuririi...

Din picuri de roauă e compusă marea — care iarăș în picuri de roauă se descompune... Din marea nemuririi își atrage și fința și planta schinteia ce-i dă corp și viață...

Corpul e un vestmēt al sufletului condamnat la închisoare, care slăbind se rupe pentru ca din putrefacțiunea lui să iese nouă aliment pentru un alt corp cu nouă viață... Viața lui efemeră...

Menirea, menirea ce o aveam, fiecare în parte și toți împreună, iată enigma!... Un dor neresistibil pentru a-mi îndeplini în parte aceasta menire me atrage pe pământ... Sânt condamnată!“...

Flrul gândirii Ei — în cele din urmă prea încordat — se rupse, iar dēnsa căzū în agonie... În aceasta stare de inconșcieositate d'abiā mai puțin ingānā câteva frase adăugând: „În sborul meu cătră menire cine știe de nu voiū atinge corpurile cerești: Mars, Vinerea; și tot mai departe. Toate-și au începutul și sfērșitul, de și așa-mi vine a crede că nimic nu e ce ar avea început său sfērșit“, căzū apoi fără simțiri....

***

Un pescar bătrân zădarnic își încercă norocul într'o zi caldă a lunei iulie anul X. Din zori de zi

până cătră amiază mereū-mereū își aruncă mreaja în apele Mureșului și tot goală o scoate.

„Mai odată — își zise în sine — ș-apoi merg în știrea Domnului. Pe drum voi spune babei Catrina că n'am de unde-i da peștele făgăduit, pentru că mi-a eșit cu plin în cale.

Când colo ce să vezi, mrejea erā atât de împovorată, încât bietul bătrân d'abiā, d'abiā — de și cu amēndoue mânăle — o putū scoate la suprafață.

Un murmur lin de surprindere și spaimă eși de pe buzele pescarului bătrân când vėzū în mrejea sa stătura svelțā cu solzi de aur a nimfei. „Ce minunē să fie — să întrebā el buimăcit? — Vēlva apei, o zinā său ce voia lui Dumnezeu?!...

Puterile-i erāu istovite și cu greū își putū așezā prada la loc, reluându-și vānsla 'n mână.

Nimfa între aceste se desfăcū singurā de ațele mrejei ce o impresurāu și aruncând o privire liniștit și totodată duioasă asupra pescarului, se împropți de marginile luntriței.

În curēnd razele calde a soarelui formarā pe deplin membrele corpului ei, iar solzii se prefăcurā într'un vestmēt de aur ca a feșilor frumoși din poveste.

De și mânăta lungă vreme în jos de apă luntrița, putū fi în cele din urmă îndreptată la mal de mânăle tremurānde ale pescarului. Acilea tovārășia se desfăcū, nimfa își părăsi repede locul și se perdū cu pași ușori între arborii și florile din apropiere.

***

Nu de multă vreme nimfa petrece 'ntre noi....

Picul de roauă nu mai face parte din mare, ei și-a recăpētāt individualitatea proprie, — cine știe poate pentru a și-o perde de nou și iarăș și iarăș recăștigā și perde?!...

Diva nu resonează vėzēndu-se impresurată de vulg, căci de ceea ce se petrecuse cu dēnsa nainte de a cădea în agonie, d'abia-și mai aduce aminte. Nemurirea pentru dēnsa

„Fost-a vis ca din poveste
Ș-acum nu mai este!“

Particularitățile ei caracteristice:

Statură svelțā, naltuță.

Pērul și ochii negri. — Formatul frisurei semēnā mai dinainte cu a ingerilor pictați de Rafael, — undulat, iar mai apoi cu a femeilor Romane din anticitate — pērul periat în sus neted și legat în moș la creștet, — după cum se constată a fi fost prin busturile aflate.

Dinții-i sânt mărunței, înșirați într'o ordine perfectă, — ca niște mărgăritare; albi ca zăpada. Se dă cu seamă că și i-a cules și ales singurā din fundul mării, pe vremea ce erā stăpānā peste ape.

Dintele ochiului drept e pe jumătate — partea inferioară — de marmore atb.

Privirea-i e blāndā, fermecătoare. Când suride se observā pe amēndoue părțile ale obrazului ei rumen gropițele bunătății de inimă, pe partea stāngā mai expresiv.

În a ei apropiere
Ca și nāsipul de soare,
Te 'ncălzești, te infierbinți.
Și de sorbi a ei privire,
Îmbētat de fericire,
Te face să-ți ieși din minți.

„Florile o numesc floare,
„Stelele, stea lucitoare,
„Încât vecinic flori și stele
„Se ceartă noaptea 'ntre ele.“

Păcat că nu mai rămâne tot tineră câtă vreme
ca nimfă tot tineră a fost și remas.

Dr. Dimitrie Magdu.

Dor de primăvară.

O du-te du-te iarnă cu brațul tei de gheată,
Cu norii de zăpadă, cu 'ntunecosa-ți ceață,
Cu frigul tei, cu vântul vecinic șuerător,
Ce umple-o lume 'ntreagă de-a frigului fior!

Și lasă să ne vină frumoasa primăvară,
Să 'nting' a sale aripă pe lungile hotară,
Să-ți strig cu bucurie, să strig eu fericit:
— O dragă primăvară, cu bine ne-ai sosit!

Să șed eu la isvorul cel rece din pădure,
Să-mă fac visuri frumoase și somnul să me fure.
Să rîd de bucurie, să le privesc cu drag
Popoarele de paseri prin crengile de fag.

Să aud cu ciripitul de mândre rândunele...
Și tainicile șoapte de frunze tinerele...
Să-ți zic veslei merle ce șueră în crâng:
Iubită, vino 'n brațe-mă la sinu-mă să te strîng!

Să ved cete de fluturi sburând din floare 'n floare
Și florile gingașe la razele de soare,
Cum roaua de pe ele o scutură încet
Și cum le tot desmeardă zefirul cel șiret.

Iar pe câmpia verde să-ți ved voioși cum ese
Românii cu-a lor pluguri tăind la brezde dese.
Să ved și pe 'nserate cum trec fete pe rînd
Cu cofele la apă și să le-aud cântând.

O, primăvară dulce! o, vină mai în grabă,
Că te iubesc din suflet, că-mă ești mult mie dragă,
Căci sufletu-mă când vede, că iară ne-ai sosit,
O scumpă primăvară, se simte fericit!

Caransebeș 1904.

I. Dan.

Cugetări.

Bunătatea și moderațiunea te fac mai mult o-
norat decât asprimea și violența.

*

Cine nu bagă de seamă la cuvinte, cade în
multe rele.

*

Uită toate injuriile pe cari le-ai primit de la
aproapele tei, și nu face nimic nedrept.

*

Nu speră să ascunzi nimic, timpul vede, aude,
și descoperă tot.

*

Nu munca înjosește, ci lenea.

Discuția ortografiei în Academia Română

(Fine.)

6. *Sunetul â*. Acest sunet intunecat în a doua
potență, raportorul majorității comisiunii propune
să fie expres în cea mai mare parte a casurilor cu
î, pe când noi găsim, că e mai nimerit, de oară ce
în cele mai multe cuvinte românești (cele streine ne
este indiferent cum să se scrie), sunetul *â* s'a năs-
cut din *a*, să fie însemnat cu *a*, cu circumflex (*â*).
Astfel scriu:

Maiorescu:	Quintescu:
înger	ânger
mîncare	mâncare
frîngere	frângere
plîngere	plângere
lînced	lânced
mînare	mânare
bîntuire, mîntuire	bântuire, mântuire
fîntînă	fântână
mînz, mînzat	mânz, mînzat
pîrte, pîrghie	pârte, pârghie
lăudînd	lăudând
pînză, pîngărire	pânză, pângărire
obîrșie	obârșie
fîrtat	fârtat
stîncă, stîngaci	stâncă, stîngaci
lîună, pîne (pîine)	lână; pâne (pâine)
mîună, mîneacă	mână, mîneacă
mîne (mîine)	mâne, mîne
atît	atât
sînge	sânge
mîndru	mândru
Sîn-Petru	Sân-Petru
Sînzienne	Sânzienne
trîndav; vîrf	trândav; vârf
pîrcălab	pârcălab
mîrtoagă	mârtoagă

Abatere de la regula generală în sistema de
scriere a dlui Maiorescu fac cuvintele, în cari *î* este
preces de *g*, *c*. Acestea se scriu de dsa nu cu *î*, ci
â: gând, cântec, câmp, când, cât, pentru ca *e*, *g* să
nu se citească *ei*, *gi*, zic dlor, ceea ce în realitate
constitue un motiv, tras de pîr, ca să mascheze
lipsa de curagiu de a scrie cu *î* cuvinte, ca cele în
urmă citate, cari au deja o tradițiune în scrierea lor
cu *â*, tradițiune pe care opiniunea publică a dlui
Maiorescu, reprezentată prin ziaristi, printre ei chiar
și fi de-ai lui Israil, nu știu, dacă o respectă.

În adevăr odată pus tricornul pe *î*, acesta
încetează de a mai fi ce a fost, și intrupează sune-
tul *î* față cu toate consoanele, prin urmare și când
sta înaintea lui *e* și *g*. Tocmai pentru aceasta s'a
scris culegînd, tăcînd, cu *e* cu circumflex, fără ca
să treacă prin mîntea cuiva a citi culegînd, tăcînd.

Am pus în evidență acestea, ca să se înțeleagă
că sistema de scriere a dlui Maioreseu este un edi-
ficiu zidit nu cu material solid, ci cu un material
ușurel și supțirel, înjghebat de ici de colea, fără
multă cheltuială.

Un exemplu va arată artificiuul punerii lui *â*,
în loc de *î*, după *e*, *g*, și noi scriem — conform re-
gulei noastre generale, — pe cât cu *â*, cu circumflex,
dar și pe corelativul acestuia atât, pe când adver-
sarii nostri nu fac aceasta, ceea ce este o inconsec-
vență gravă. Nu mai vorbim de pîne al dlor cu *î*,

*

care evident trebuie tractat graficește ca și căne, nici de mîne, mîne, lînă, ș. a.

O altă probă, că scrierea cu *î* dă pe adversarii noștri din colț în colț, este și aceasta, că se ved siliți, pentru a nu bate prea tare la ochi, a recurge la grația unei excepțiuni pentru cuvântul *Român, Românie*, spre a nu-l scrie cu *i*, ci cu *â*. Sărmană Românie, a trebuit să ți se facă o favoare, spre a-ți susține romanitatea în ochii dlor fonetiști puri!

Dar etimologia română ne obligă, pentru a fi consecvenți, să transcriem și noi sunetul *î* cu *i*, precum și cu *ê*.

a, Cu *ê*, în cuvinte ca acestea: v^êz^ênd, plăc^ênd, păr^ênd, țin^ênd (de la vedere, ținere, plăcere, părere), cari la dl Maiorescu se scriu: v^âz^ând, țin^ând, păr^ând, inse plăc^ând.

b, Cu *î*, în vorbe ca următoarele: sfînt, (sfînti, sfîntire); vînzare (vîndere); dînsu, însu-ți, însuși (îns); vînă, vînjos (plur. vîne); vînăt, vînetae, (vîneți, vinețea); mîță (mîță, misule, vocative), mîțișoară, și — după analogia acestei vorbe: fîță, fîțăire; mormînt, veșmînt, legămînt (mormînte, veșminte, legămînte), apoi pămînt (de și a pierdut vechiul seŭ plural în mînte: pămînte), și în general — în puterea analogiei — în vorbele terminate în *nt*, cu pluralul în *-urî*, ca și pămînt: frămînt-urî, spăimînt-urî, vînt-urî (cu vechiul plur. (vînte) cuvinte cari atrag după sine, în interesul diferențierii de sân, sânt (sanctus), pe verbul sînt; pe lângă aceasta verbele de conjugarea a IV cu ire la infin., în loc de ire: amărire, coborîre, și derivatele lor în it, ită, ca Viforita (viforire), urit (urire), precum și alte cuvinte în it: rit, ritan.

c, În fine *î*, tot cu *î* vorbele compuse cu prepozițiunea *în*, (*îm*): întrare, impunere, inse: încingere, înpreună, înalt, învinuire, înderăt (înderăpt), înmulțire, înfruntare, înfruptare, înăuntru, înse, încă, încercare, întunecare.

Modul nostru de scriere, cum s'a văzut din exemplele citate, are numai doue semne grafice mai mult decât asă zisii fonetiști puri *ê* și *ê*.

Aceste semne grafice, adăogite în plus, au ca basă neclintită — mai este o trebuință să o spunem? — referirea la etimologia română, care — bine lămurită și precisată prin exemple — nu îngreunează ortografia, cum are aerul, când este privită numai pe deasupra.

7. *Accentele.* În chestiunea accentelor dau de ocamdată în resumat următoarele. Necesitatea accentelor provine din faptul, că intonarea cade de multe ori nu pe silaba penultimă, cum cere în cele mai multe casuri firea limbei române (casă, berbece, cărămidă, căldare, brândușă, sănătate, tigae, căruță, spinare, rîndunică, vițeluşă, mărime.

Abaterile de la regula generală trebuie indicate prin accente, spre a se înlesni la citire intonarea dreaptă, lucru de care au mare necesitate mai ales streinii, și a se evita totdeodată prin această confuziunea între unele cuvinte.

Motivele abaterilor de la intonarea regulată a cuvintelor limbei noastre sînt altfel explicabile, nu este inse locul aci a indica rațiunea lor.

Ca și acum zece ani, propun, ca să întrebuițăm accentul acut (´) și grav (˘).

Accentul acut se va pune, când tonul cade pe silaba antepenultimă, în cuvinte, ca țarină, pantece,

păsăre, păpură, rămură, vindecă, scăpără, prăpure, plăpomă, púpază, pāvază, păcoste, dacă ar fi pe deplin romanisate, ar trebui să se accentueze: drăgoaste, păcoaste, sau chiar pe a patra silabă, pe antepenultimă: prépeleț; în cuvinte ca: cōpil (plur. de la cōpie), spre a se deosebi de copil; în acelea cari au doue accente, ca: pricină și pricină, vulture și vultúr, cucută și cucută, când voim să arătăm, pe care silabă am înțeles a căde tonul, ceea ce în poezie constituie o înlesnire pentru ritm.

Accentul acut se va mai pune pe silaba din urmă a infinitivului trunchiat (a) lăudă, ținé, auzi (din lăudare, ținere, auzire); pe silaba finală a cuvintelor române sau streine, ca: vițea, cățea, turturea, porcea, viorea, belea, fermenea, pacea, cafea, lulea, sacă; pe ultima silabă a imperfectului indicativ, în persoana III: cîntă, împiedecă, rumegă, fumă, auziă, culegea, și în vorbe ca: încotró, încoló, (când la acest din urmă cuvînt accentul se aude și pe penultimă: încólo, nu este nevoie să se pună accent, precum nici în țarină, ca intrând în regula generală a intonării.)

În fine accentul grav să se pună pe silaba din urmă a trecutului indicativ, persoana III: atât în cazul când vocala finală se pronunță plină: sopti, auzi veni, făcú, ținú, cât și atunci când se aude întunecată: mută (care astfel se deosebește de mută, adiect., și mută, prezentul aceluiaș verb mutare), cătă, umblă, împiedecă, cără.

A se întrebuiță accentul circumflex în locul celui grav, precum a admis majoritatea secțiunei literare în 1894, este a cădea fără necesitate și de bună plăcere în inconvenientul, de a da acestui accent o dublă destinațiune, cu risicul de a expune vocala finală a trecutului să fie citită *i*.

N. Ch. Quinteseu.

Câteva sfaturi igienice. Mulți fac imprudența, de a trece dintr'un salon sau dintr'o sufragerie, încălzită peste măsruă, într'o odaie de dormit rece și încă ce e mai reu își desbracă haînele calde ce le poartă, pentru a se îmbracă cu un vestmînt ușor de noapte. Obiceul acesta e pe cât se poate de reu pentru sănătate, trecerea bruscă de la o temperatură la alta, nu poate decât să facă reu individului. Chinezii și japonezii nu fac imprudențe de astea. Ei poartă noaptea vestminte largi, dar calde. Japonezii au costume speciale pentru noapte, chinezii inse, dorm cu acelaș vestmînt cu care umblă și ziua, cea ce cam lasă de dorit, în privința curățeniei. Ar trebui să adoptăm, ca costum de noapte, un vestmînt de flanelă, țesătură care menține corpul într'o temperatură normală, lucru foarte important pentru sănătate. De asemenea e cât se poate de nesănătos, să se culce cineva într'un pat rece și mai ales umed. Chiar vara, cearceafurile umede pun viața în pericol. Cum de asemenea, e periculos să se culce sineva țarna în niște cearceafuri înghețate; e bine să se încălzească paturile cu niște cărămizi calde, puse în duble învelișuri, sau cu nisip cald în săculețe, cu sticle cu apă caldă etc. Leagănele copiilor se pot ține calde tot cu ajutorul sticlelor de apă. Trebuie inse să se bage bine de seamă, ca să nu frigă, sau să incomodeze pe micii copilași.

Povară ușoară.

Conferința de pace.

— Humorescă de Vilhelm Herbert. —

Dl dr. Silven află cam consternată pe soția sa la dintoarcerea lui acasă.

— Ai avut vre-o neplăcere cu noua servitoare ? întrebă el.

— Nu, răspuse ea cam hesitând, apoi începî în ton apăsător : Doamna Müller fu aci. Știi câte mai flecărește, cât trebuie să te superi...

— Și ?

— Ci că ar fi văzut pe Elisa noastră în promenadă cu tinerul cavalier, cu locotinentele, în convorbiri intime. Și asta me supără grozav ; mai întîiu, nu-i adevărat — la copila noastră ceva imposibil — și apoi flecărește baba cu toate variațiunile ce ți le poți închipui.

— Oh, rise doctorul, numai nu te irită. Voiți vedea eu de sigur — altcum azi se întîmplă și mai mari minuni, și astfel și o fată tineră putea să vorbească cu un tîner locotenent cunoscut al ei — voiți vorbi eu cu Elisa ; ea e sinceră ca un inger — vom ști noi acuș ce-i adevărat și ce nu, din tot lucrul.

El se ridică și merse în odăița Elisei.

— Îmi dai voie să intru ? întrebă el, virîndu-și capul pe ușă.

— De sigur, tată, răspuse ea cam alterată sărînd de la măsuta ei de scris. Pe masă sta o epistolă începută. Obrazii ei ardea.

— Frumoșică copilă ! cugetă dr. Silven. Nu i se poate lua locotenentului în nume de reu.

— Ascultă-me, începî el într'un ton neîndatînat față de fata lui, de tine prînd a se face vorbe.

— Despre mine ! zise ea și aruncă o privire furișe spre masa de scris. Sigur madame Müller a flecărit ceva.

— Așă dară este ceva de flecărit despre tine ? — întrebă tatăl cu intonare bine apăsată.

— Oh ! m'a văzut adiniorea cu Max, cu dl locotenent Reuter.

Dr. Silven se ridică uimit.

— Așă dară e adevărat ceea ce noi credeam imposibil ? Tu ai vorbit adevărat cu locotenentul ? întrebă el plin de indignare.

— Da, tată, răspuse ea perplesă, dar nu despre mine —

— Nu despre tine ?

— Nu, continuă ea cu zel ; dar șezi, rogu-te, îți voiți spune eu totul. Iată cum fu : Emilia, amica mea Emilia, o cunoști tu, și dl locotenent Reuter sînt vîr și vară.

— Mai bine, vară și vîr ! zise domnul procuror cu demnitate.

— Și ei se ceartă continuu, continuă Elisa. Nu pricep ce-i cu acei doi tineri ! Pururea aș ceva. Acum iar pentru o ilustrată. El a trimis surorii sale șapte și Emiliei numai șese. La început a fost numai ceartă mică. Mai mult o glumă. Dar gluma luă dimensiuni tot mai mari. Acum sînt dușmăniți. Și totuș fiecare dorește pacea cu celalalt. Dar nici unul nu voește să dea satisfacție. Acum eu am trebuit să fiu mijlocitoarea...

— Aha, așă dară o conferință de pace ? zise Silven vesel.

— Vezi bine, tată ! răspuse fata ușorată și

apoi continuă : Acum vezi tu cum ajunge în vorbe și omul cel cu principiile cele mai nobile.

— Da, sîrmană martiră, e în adevăr dureros, zise el, netezindu-o pe cap. Și făcut-ai ceva ispravă ?

— Da, așă o leacă.

— Aha, adause el, și acum te-ai apucat să scrii rezultatul —

Ea făcî semn că „da“.

— Apoi dară nu te mai deranjez, zise el strîngîndu-i mîna cu căldură. Cel ce face pace, face o faptă nobilă !

— O istorie interesantă, zise el rizînd, după ce ajunse în camera de locuit. Elisa noastră e o adevărată Bertha Suttner nro 2 ! O artistă de armistițiu ! Face pace între două state mari !

Și el povestî femeii sale cu umor toată afacerea.

— Las' că spun eu bătrînoaicei de Müller, numai să o întîlnesc !

Trecură câteva sîptămîni.

Doamna Müller făcî ochi mari, cînd doamna Silven îi spuse încet, dar respicat, cât de inocentă e istoria întîlnirii Elisei cu locotinentele și în ce frică o băgase pe biata de ea, ca mamă, vorbele doamnei Müller.

— Dar, scumpa mea, răspuse doamna Müller : Mie mi se pare că totuș nu ești destul de bine informată despre starea lucrului. Cu plăcere aș fi mai vorbit cu dta despre aceea, dar nimenea nu se amesteacă bucuros în afaceri discrete și apoi trebuia să te avizez...

— Avizezi ? strigă doamna Silven înspăimîntată. Da, dar doamnă Müller, nu da lucrului altă formă, ce nu o are. N'ai să me avizezi ! De ce a-deca ? Ți-am spus doară că a fost o întîlnire cu totul inocentă —

— O întîlnire zilnică înțelegi dta ?

— Ce înseamnă asta ?

— Se pare că dta adevărată nu știi nimic din tot lucrul ! zise dna Müller compătîmîndu-o. Atunci uite cum pățește omul, care vrea să fie sincer cu amicii seî. Îi spuî ceva cu cea mai mare bunăvoință și-ți atragî neplăceri. Dar eu încă nu-mi pot legă ochii. Și deci de sîptămîni întregi vîd lucruri — aci se vede rîvna ei de a povestî — în toată după amiază, cînd merg la noru-mea, în alee, la un loc cam îndosit, unde totuș poate pătrunde privirea, daș de Elsa dtale povestînd de aproape, foarte de aproape cu locotinentele —

— Elsa mea ? În fiecare după amiază ? Dară ea vine de la ora de musică ! astfel o desluci dna Silven. În realitate-ți sînt foarte recunoscătoare, foarte recunoscătoare —

— Vezi, răspuse dna Müller în mod binevoitor, dacă ai ști dta, cât îți sînt eu de bună !

Doamnei Silven îi ardea pămîntul sub picioare. Ea se desfăcî cât numai putu de repede și alergă la bărbatu-so în birou.

— Hm ! zise Silven și se preumblă cu pași mari prin odaie. Îndrăcita de fată, să-și fi pus ea astfel larva nevinovăției ? Dar o leacă de prefăcătorie are sexul vostru pururea. În sine Reuter n'ar fi om chiar necorect — ce ?

— Și eu am cugetat.

— La toată întîmplarea, trebuie să mergem la sorgintea lucrului. Posibil că totul este o icoană a fantasiei ! Peste zece minute-s cincî — la cincî se

finește ora de clavier — de me urc pe tramvai, pot ajunge chiar la timp potrivit la locul cu pricina, așteaptă-me tu aci, vin eu îndată.

Abia bătură cincii ore când se coborîă Silven din tramvai.

Merse pe lângă grilaj și din când în când privi printre grătare în promenadă.

Nimic.

Deodată se opri.

— Trăsnete!

I se părea că vede o hană femeiască, vede deschisă și o uniformă de oficer.

Cu pași grabnici se apropie de poarta care duce în parc, și pași pe neaună, de nu i se auziau pașii, și înaintă spre direcțiunea, unde i se părea că a văzut grupa suspectă.

Intr'adevăr — aci —

Ei se păreau adânciți într'o convorbire animată. Reuter de tot aproape de ea. Ea cu capul plecat. Deodată privi ea repede în sus. O întrebare scurtă. Un răspuns șoptit. Apoi un adio repede, un ris fericit, o stringere de mână și Reuter se depărtă într'o parte, pe când Elsa apucă calea către Silven.

Ea ar fi trecut cu fața veselă pe lângă tată-so, de nu i-ar fi eșit acesta neobservat în cale.

— Ho! conferință pacificătoare, mai încet!

Biata fată se opri locului infricată de moarte.

— Tu, ian ascultă, pertractările par că au luat un caracter confidențial — ce?

Ea privi în pământ mușcându-și buzele, apoi începù:

— O, știi tu tată, neînțelegerea cu Emilia deveni tot mai mare, nu se mai pot de loc înțelege, și astfel azi am venit la convingerea că pentru Emilia ar fi mai bine dacă — dacă — noi amândoi ne-am căsătorit.

— Bravo! strigă doctorul. Frumoasă conferință de pace! Și noi? Mumă-ta și eu?

— Oh! Max vine deja mâne și...

— Și eu voi zice ba!

— Tată! zise fata cu ochii plini de lacrimi.

El rise.

— Dacă tu chiar voești, eu pot zice în fine și da; ce zici, bine va fi?

Minunat, cum mai merg conferințele de pace!

Trad. de:

I. P. R.

Ghiță și Dăian.

Baladă populară.

Frunză verde nu știu cum,
 Colo 'n jos către Bucium,
 Călăreț imi călăria,
 Carte 'n cornuri imi ducea.
 Frunză verde de pe brad,
 Da-o ducea din Teligrad.
 — Și de la cine-o ducea?
 — Da-o ducea de la Ghița,
 Că pe Ghița mi-l prindea
 Vre-o trei turci,
 Vre-o trei haiduci.
 Și cum zeu că mi-l prindea,
 Mi-l legă,
 Mi-l ferecă;
 Dară Ghița se rugă:
 „Sloboziți-mi voi dreapta,
 Și-mi dați coală de hârtie,

Să scriu mami,
 Să scriu tati,
 Fraților,
 Surorilor,
 Că pe min' să nu me-aștepte,
 Pân' n'a crepă piatra 'n șapte,
 Că-io acasă n'oiu înturnă,
 Până piatra n'a crepă,
 Și soarele n'a pică,
 Nu soarele, făr' luna,
 Că acasă n'oiu veni,
 Până piatra n'a plesni
 Și codru nu va vorbi;
 Și cred, Doamne, nici atunci,
 Că ast' noapte prinsu-mo,
 În zăvoare strinsu-mo,
 Și in fiere pusu-m'o.

Fraților
 Haiducilor,
 Dați-mi peană și hârtie
 Și cuțit, să tai în vine,
 Ca să am eu ce le scrie".
 Turcii peană îi dădea,
 Și hârtie cornurată
 Și nou paloș selipicșos,
 Ce lătă până la os.

Cum Doamne le căpătă,
 Vina 'n doue ș-o țată,
 Cu sânge roșu seriă
 La Daian
 Cel bocotan,
 Frate dulce din pruncie,
 Prieten bun de vitejie,
 Și-i seriă
 Și mi-l rugă,
 Ca să-l scape de urgie,
 Să-l scape de iobăgie,
 Să-l scape de la turcie.

Dăian cartea cum primiă,
 Cum primiă
 Mi-o desfăcea,
 Ochii ca pumnii-î Jeșiă,
 Și să-mi creadă nu-mi prea vrea,
 Că pe Ghița prinsu-l-o,
 Prinsu-l-o
 Și dusu-l-o,
 Jos în jos la Teligrad.
 În temnițe păgânești,
 Acolo să-l chinuiescă,
 Acolo să-l păgânească,
 Păgânească,
 Înturcească.

Cum cetiă,
 Mi se ducea
 În fundu pământului,
 La ieslile murgului,
 Și murgul mi-l deslegă
 Și ca vântu se ducea,
 Și pe turci mi-i ajungea,
 Doue vorbe le zicea,
 Pe tot-i-mi mi-i teluiă,
 Pe la capu peptului.

Turcii cum asta vedea,
 Cu totii din graiu grăia:
 Ghiță reu ne-ai înșelat,
 Când hârtia noi ț-am dat,
 Că n'ai scris unde se serie,
 Că ai scris la ăst dușman,
 Pe care-l cătăm de-un an.
 Da nu știu cum l-am cătat,
 Că mai iute ne-o aflat,
 Ne-o aflat și ne-o găsit
 Și pe tot-i ne-o ciufulit,
 Ciufulit,
 Ba omorit".

Cum zicea,
 Toți trei muriă,
 Numai Ghița remănea,
 Cu Dăian alătura.

(Vingard pe Secaș.)

Cul. de:

Theodor A. Bogdan,
 învățător în Bistrița.

SALON.

Academia Română și jubileul „Familiei“.

Drept întregire la raportul nostru din nr. trecut despre constituirea secțiunii literare a Academiei Române, reproducem din procesul verbal al ședinței plene din 24 martie (6 aprilie n.) următoarele :

Prin procesul verbal al secțiunii literare se arată, că după propunerea dluî T. Maiorescu, secțiunea a ales președinte pe dl I. Vulcan, în amintirea jubileului de 40 ani de când dsa conduce foaia „Familia“.

Se ia spre știință procesul verbal al secțiunii, iar alegerea dluî I. Vulcan se primește cu aclamațiuni.

Dl I. Vulcan, cerând cuvîntul, zice :
Domnilor colegi,

De ordinar, despre alegerea biurourilor secțiunilor, când se aduc în plen, Academia ia pur și simplu act. Astăzi, când s'a cetit alegerea președintelui secțiunii literare, făcută în persoana mea, ați binevoit a primi aceasta înștiințare cu aplausele Domniilor Voastre.

Venit din regiunea extremă a elementului românesc, eu petrec în mijlocul Domniilor-Voastre zilele cele mai fericite ale vieții mele ; eu serbătoresc aici Paștile învietoare, înainte de a serbători dincolo Paștile bisericesti.

Sesiunea generală a Academiei o aștept cu cea mai mare nerăbdare și număr zilele până la deschiderea ei ca un școlar înainte de vacanță.

De aici eu iaș puterea de muncă ; de aici eu iaș curajul pe care îl duc dincolo la ai mei.

La multe sesiuni generale ale Academiei noastre am asistat ; dar de la nici una nu m'am întors cu impresiuni atât de sublime și înălțătoare, după cum me voiți întoarce de la aceea de acum.

Ședința solemnă de duminică trecută, când Majestatea Sa regele Carol ne-a sguduit inimele și ne-a aprins simțimintele cu a Sa cuvîntare, a fost pentru neamul românesc o zi de cea mai senină fericire. Ea a fost un isvor de bucurie ; a fost un eveniment pe care Academia nu l-a inseris până acum în Analele sale. Voiți merge dincolo și voiți spune fraților noștri, ca un modest interpret, fericirea noastră de aici ; le voiți povesti faptul, unic în Europa, că un Suveran, un Cap încoronat, a vorbit un cîas în mijlocul Academiei, înălțănd inimele și scormonind cele mai ascunse simțeminte ale lor.

Acesta a fost întîiul meu moment de fericire pe care l-am petrecut în mijlocul Dv. și mulțumesc Cerului că mi-a dat aceasta fericire.

Al doilea moment de fericire este acela pe care mi-l-ați procurat Dv. prin aplausele cu cari ați primit alegerea mea ca președinte al secțiunii literare.

Simpatia manifestată de Dv. și pe care ați legat-o cu activitatea mea la conducerea „Familiei“ în timp de 40 de ani, me umple de bucurie.

Fie cât de mic rezultatul muncii mele ; ea are în sine cea însemnătate, că am arborat în extremul elementului românesc un steag cultural care să afirme și să susțină idiomul nostru acolo.

Am încrederea, am prevederea că după mine vor veni alții cu puteri mai mari, cari vor duce mai departe opera începută.

Aplausele Dv., după munca mea de 40 de ani, este cea mai scumpă resplată ce mi se poate da ; ele sînt o încurajare și un îndemn pentru mine de a merge mai departe pe calea începută.

Așa voiți face!

De la Academia Română.

VI

Închiderea sesiunii generale.

Sesiunea generală a Academiei Române, fiind multe și importante chestiuni la ordinea zilei, a ținut mai mult decît în alți ani și s'a închis tocmai în joia mare.

Din lucrările făcute în ședințele din urmă, mai însemnăm următoarele :

Secțiunea istorică s-a constituit biuroul astfel : președinte A. D. Xenopol, vicepreședinte I. Kalinderu.

Secțiunea științelor a ales președinte pe P. S. Aurelian, vicepreședinte dr. I. Felix, secretar pe 7 ani : Grig. Ștefanescu.

Fond de pensiuine pentru funcționari. La propunerea dluî I. Kalinderu s'a decis să se înființeze un fond de pensiuine pentru funcționarii Academiei. Totodată propunătorul a oferit din partea sa spre scopul acesta o mie de lei, ceea ce s'a primit cu aplause. S'a ales o comisiune care să reguleze chestiunea aceasta, în persoanele membrilor : Kalinderu, Sturdza și Poni.

Dicționarul. S'a cetit raportul comisiunii dicționarului, prin care se arată că dl Philippide urmează a lucra nentrerupt. A și terminat câteva litere din început, astfel încît începerea tipării nu poate să întârzie mult.

Budgetul. În fine s'a cetit și s'a aprobat budgetul anului de ghestiune curent.

Terminându-se toate lucrările, secretarul general dl D. A. Sturdza a cetit raportul lucrărilor făcute în sesiunea generală actuală.

Apoi președintele I. Kalinderu a închis sesiunea mulțumind tuturor pentru participare și urându-le serbători fericite, în deosebi a urât fericită rentoarcere membrilor veniți din depărtări, în numele cărora a mulțumit Iosif Vulcan.

După închiderea oficială, membrii s-au luat re-mas bun în mod foarte cordial.

Un om fără știință de carte este ca un soldat fără sabie ; ca o țarină fără ploaie ; ca un car fără roate ; ca un scriitor fără condei.

*

Inteligența cea mare e făcută din bunătate și indulgență.

Curierul modei.

Se zice, și cu drepte cuvinte, că femeia este cea mai frumoasă podoabă a naturii, podoabă care trebuie iubită și de aceea ea va să-și dea toate silințele spre a se conserva mereu elegantă, drăgălașe, afectuoasă, dulce; în fine din ea se știe face o ființă totdeauna de toți dorită. Când înse ea-și taie părul, se îmbracă, vorbește, și se poartă bărbătește, are mâinile murdare de cerneală și de tibișir, perde toată grația, tot farmecul. Ori ce serviciu va avea femeia prin care să-și câștige existența, ea tot trebuie să nu-și uite sexul și să tindă mereu a se face plăcută uzând de toate artificiele pe cari i le pune la îndemână moda, bine înțeles, ne abuzând înse de nimica, căci de la sublim la ridicol nu este decât un pas.

Simplicitatea, curățenia și freschetea feței cum și a hainelor face din femeia urită un ce atrăgător și dorit. A fi frumoasă nu este o condiție ca să placă. Când vei avea părul slinos, hainele soioase, unghete murdare, ghețele și poalele pline de noroi, nu numai că nu ești atrăgătoare, dar te ocolesc chiar și acele ființe cărora le-ai atras, oare când, atenția cu figura ta, cu trăsăturile tale alese și regulate. Până la un punct vârsta chiar dispăre cu îngrijiri date corpului, ținutei și costumelor; de aceea să nu ne mirăm când vedem că multe femei în vârstă, cari se îngrijese, plac ș-au mai mult farmec decât femeile tinere.

Un alt lucru care atrage este risul și vorba. E un talent mare a ști să întrefii pe cineva, ore întregi, fără a-l plictisi cu chestiuni banale despre croitoreasă și despre convorbirile seei din societate ea gospodărie sau laude personale. Altul și mai mare e acela d'a ști arunca o ochire și un suris care să nu fie uitate nici odată.

*

Vaporoase și ușoare ca aerul primăverii, sunt acum hainele, costumele, pălăriile femeilor.

Un frumos costum de vizită este de mătase sau de postav verde ca mazărea; pe d'asupra are tul negru brodat cu bobite. Garnitura e de panglicuțe ori catifelute negre.

În vârful benților ghinde de mătase negre sau verde la fel cu rochia, sau altă nuanță mai închisă sau mai deschisă.

Mănicele nu ș-au schimbat încă forma, ele sunt tot strimte sus și largi și cu banță în jos. La gât garnitura e de mătase ivoar și tot cerculețe. Pălăria de dantelă neagră are o ghirlandă de roze pe sub bord și un mânuchiut d'asupra. La spate nod de panglicuță de catifea. Pălăriile se poartă mai mult mari. Moderne sânt și cele mici și confecționate din beți de postav ș-au catifea și numai c'o funtă și c'o agrafă *nouveau-style*.

*

Se poartă foarte mult costumele de postav culoarea verde în toate nuanțele, sau albastru miotot cu centură de catifea brodată cu flori de aur sau de argint inodată la spate cu fundă ca centurile copiilor. Paltonașele ușoare de primăvară, ja chetele, sunt în nuanța foilor căzute toamna, sau a pergamentelor. Foile rochiilor sânt toate pline de dufante, de pliseuri și de volane. Pentru persoanele subțiri vine bine bufantul chiar și în giurul taliei și în susul fustei.

Costumele pentru seară sunt ideale și foarte ușoare. Musulina, tulul, dantela pailetată și perlată sunt foarte moderne. Asemenea și volanele de toate culorile și de toate brodăriile, cele mai vechi, ca și cele mai noi sunt puse cu grămada pe rochiile de serate și de baluri.

Ele se poartă plisate, builonate și adesea ori jos ating cinci metri de lărgime. Se poartă și bențișe picelate și ornate de funde, de nasturi, de agrafe prinse în pompoane de musulină. Rochiile azi sânt niște adevărate sorcove, cât mai vaporoase și mai încărcate, atât mai cu șic și mai moderne.

TEATRU.

Societatea pentru fond de teatru român. Comitetul Societății a ținut la 8 aprilie n. ședință în Brașov, participând președintele Iosif Vulcan, vicepreședintele Virgil Onițiu, secretarul dr. Iosif Blaga și membrul George Dima. Președintele a raportat despre introducerea noului bursier al Societății, George Stoica, în conservatorul dramatic al Teatrului Național din București. S'a cetit raportul casarului N. Petra-Petrescu despre starea cassei, prin care se arată că foudul s'a urcat la 338 051 cor. 94 bani, fără a se compută încă dividendele de la diverse bănci, unde Societatea are acțiuni. Cu studiarea raportului casarului s'au însărcinat membrii Onițiu și Blaga. Apoi s'a discutat afacerile curente.

Teatru român în Seliște. Societatea de înfrumusețare din Seliște a aranjat a doua zi de Paști o prea interesantă reprezentație teatrală. S'a jucat drama „Aur“ în 4 acte, de dna Constanța Hodoș, reprezentată nu de mult întâia-ori pe scena Teatrului Național din București.

Șoara Agata Bârsescu în Sarajevo. Din Sarajevo primim informațiunea că distinsa tragediană română șoara Agata Bârsescu debutează săptămâna aceasta în teatrul german de acolo.

Concert și teatru în Bârghis. Tinerimea română din Bârghis va aranjă în duminica Tomii concert, în care se vor cântă compoziții de Dima și Porumbescu. Apoi se va jucă comedia populară „Sărăcie lucie“ de Iosif Vulcan. Serata se va încheia cu dans.

Concert și teatru în Arad. Secțiunea meseriașilor români de la Asociațiunea națională aradană va aranjă în duminica Tomii în Casa Națională concert, după care se va jucă piesa populară „De la sat“ în 4 acte de N. Macovișteanu.

Concert și teatru în Deva. Corul bisericeii gr. or. române din Deva a dat la 11 aprilie n. concert, după care s'a jucat „Paza mamei sfinte“ dramă în 4 acte de Ant. Popp.

Reprezentație teatrală în Brașov. Tinerimea română din Brașov (Scheiă-Tocile) va da la 11/24 aprilie reprezentație teatrală în sala redutei. Se va jucă „Femeia“ schiță dramatică în 5 acte de B. P. Hașdeu. Între acte muzica va cântă diverse piese.

Concert și teatru în Rotbav. Tinerimea română din Rotbav a aranjat a doua zi de Paști concert, după care s'a jucat „Vistavoiful Marcu“ comedie în 3 acte de T. Alexi.

Concert și teatru în Sânt-Andreeș. Elevii școlii centrale din Sânt-Andreeș vor da la 17 aprilie concert popular. Apoi se va jucă comedia „Vistavo-

„Iul Marcu“ de T. Alexi. În fine tablou vitu: asasinarea regelui Alesandru și a reginei Draga.

Reprezentare teatrală musicală în Recița. Reuniunea română de cânt și muzică din Recița-montană a aranjat a doua zi de Paști o reprezentare teatrală-musicală. S'au jucat: „Cărlanii“ comedie într'un act de C. Negruzzi; „Niță Panjen“ monolog de C. Bredicean; „Filimon Pricopseală“ monolog de dr. Siegescu. Apoi corul mixt a cântat patru piese. În fine dans.

Concert și teatru în B. Comlăuș. Corul vocal gr. cat. român din B. Comlăuș a aranjat a doua zi de Paști concert de cântări și de muzică. Apoi s'a jucat: „Otrava femeiască“ comedie de N. Țințariu și „Otrava de hârelogi“ de A. Popp.

MUSICĂ.

Turneul artistic Popovici-Dima. Renumitul bariton dl Dimitrie Popovici, dimpreună cu dna și dl Dima fac zilele aceste un turneu artistic, care de sigur va produce adevărate serbări musicale prin toate centrele noastre culturale pe unde vor cânta. Marți la 6/19 l. e. vor da un concert la Arad, iar la 9/22 în Sibiu. Afară de muzica clasică, programul va reprezenta și muzica noastră populară.

Concert în Hațeg. Un grup de teologi din seminarul Andreian din Sibiu a dat a doua zi de Paști un concert în sala otelului „Mielul de aur.“ S'a cântat diverse cvartete și piese solo.

Concert în Ghiroc. Inteligența română din Ghiroc și împregiurime a aranjat a treia zi de Paști concert cu concursul corului și orchestrei tinerimei universitare române din Budapesta. După concert a urmat dans.

Piese musicale. Dl Constantin Savu inv. din Visag, a compus mai multe cântări pentru cor bărbătesc, pe cari le-a scos în volum. Acestea sunt: 1. „Motto“, 2. „Gândul meu la tine sboară“, 3. „Misericordie“, 4. „Dorul mamei“, 5. „Pe mal“, 6. „Cântec de toamnă“, 7. „La Olt“, 8. „Ferestrarul“, 9. „Midor“, 10. „Heruvic la liturgia înainte sfintită“, 11. „Ridicat-am“, pricecasnă, 12. „Funerale“. — Volumul costă 6 cor. plus porto. Se poate comanda numai de la autor în Viszág, u. p. Duleo (comit. Caraș-Severin.)

PICTURĂ.

Un tablou al lui Aman. Institutul de arte grafice și editură „Minerva“ din București a reprodus în ediție foarte frumoasă tabloul „Vinerea patimilor“ de reposatul pictor Th. Aman. Tabloul reprezintă ocolirea cu sfântul epitaf a bisericii Stavropoleos din București. În fund se vede intrarea bisericii cu pilastri lucrați de mâni măestre. Fețe evlavioase, cu preotul în frunte, încunjură biserica. Asupra pereților se proiectează flacăra torțelor. Prețul unui tablou e 2 lei. Se poate comanda prin toate librăriile.

BISERICĂ și ȘCOALĂ.

Paștile în Oradea-Mare s'au serbat cu pompă mare. În catedrala gr. cat. a pontificat Pr. Ssa episcopul dr. Demetriu Radu, cu asistență strălucită, și

nând și o predică frumoasă. În biserica gr. or. a pontificat Pr. Cuv. Sa vicarul Vasile Mangra, asistat de protopresbiterul Toma Păcală și de alți preoți. A doua zi de Paști Pr. Ssa episcopul dr. Demetriu Radu a servit liturgia în comuna Ciheiș de lângă Oradea-mare, despre care act raportăm mai la vale. În aceeași zi Pr. Cuv. Sa vicarul Vasile Mangra a pontificat în biserica din Velența-Orăzii cu care ocaziune a pronunțat și o predică. În ambele zile au asistat foarte mulți credincioși.

Prima visitațiune canonică a episcopului Radu. A doua zi de Paști Pr. Ssa episcopul dr. Demetriu Radu, însoțit de canonicul Moise Nies, a făcut visitațiune canonică în Ciheiș, comună din apropierea Orăzii-mari. Sosind dimineața la 8^{1/2}, a fost întâmpinat în numele poporului de protopopul Ioan Genț. La orele 9 a început serviciul divin, pontificând Pr. Ssa cu asistență de mai mulți preoți și ținând o predică propovăduind statornicia în credința strămoșească, iubirea bisericii și a școalei, sfătuind poporul să se ferească de profeții mincinoși, cari prin învățătură greșită țintesc la nimicirea bisericii și a credinței strămoșești. Responsurile liturgice le-a cântat corul preparanzilor din Oradea-mare, sub conducerea profesorului dr. Leontin Paladi. După liturgie Pr. Ssa a vizitat școala, unde era întrunită tinerimea școlară și popor mult. Aici s'a întreținut cu școlarii și cu părinții lor. Apoi a vizitat pe la casele lor pe mai mulți țerani fruntași, ctitori ai bisericii, ceea ce a produs un entusiasm mare în toată populațiunea. După aceste Pr. Ssa cu suita sa și cu toți oaspeții din Oradea-mare s'au intrunit la masa ospitală a parocului George Sfurlea, unde s'au pronunțat mai multe toasturi. După prânz corul a cântat câteva piese primite cu multă plăcere. La orele 5 Pr. Ssa s'a întors la reședința sa în Oradea-mare.

Un nou peregrinagiu la Roma. Ziarul „Unirea“ serie că ideea unui nou peregrinagiu la Roma e întâmpinată cu vii simpatii de pretotindenea. Peregrinagiul se va face sigur dacă se vor înscrie patruzei de participanți. Conducerea se va oferi unuia din episcopii gr. cat. români. Înscrierile se fac la redacția „Unirei“ în Blaj. Prețul unui bilet de cl. II pe tren și cl. I pe vapor nu va fi mai scump de 250 cor. Timpul peregrinagiului în septembrie sau octombrie, când e mai frumos în Italia.

Igumen al mănăstirei Sucevei în Bucovina, precum se serie „Drapelului“, a fost numit părintele George Balmoș, pân' acum protopresbiter al Câmpulungului și paroc în Vatra-Dornei, o persoană care se bucură de stimă generală și care de sigur va avea un rol important la serbarea lui Ștefan-cel-mare, la vară.

Administrator protopresbiter în Făgăraș a fost numit de cătră consistoriul gr. or. din Sibiu dl Ioan Căndea, protopresbiterul din Avrig.

Internatul Vancean din Blaj, precum aflăm din „Răvașul“ din Cluj, va fi lărgit în vacanțele viitoare, adaugându-i-se o nouă aripă, în care se va aranja și o capelă pentru elevii interni.

Adunare de învățători în Sătmar. Despărțământul Ardușat-Someș al Reuniunii învățătorilor gr. cat. români din archidiaconatul Sătmarului, aparținător dieceșei de Oradea-mare, s'a întrunit în adunare generală la 12 aprilie, în comuna Culciș, sub presidiu parocului-președinte Alexiș Pop din Sasari, notar Andreiș Soran.

C E E N O U ?

Hymen. Dl Ștefan cav. de Zopa, funcționar la guvernul țării în Sarajevo și dsoara *Eufemia Filipescu* se vor cununa în 4/17 aprilie în biserica sârb. ort. în Slav. Brod. — Dl *Petru M. Opincar* și dsoara *Eugenia G. Popp* din Sebeșul-săsese s'au logodit.

Secțiunea literară a Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român a ținut la sediul său în Brașov, la 8 aprilie n., a doua sa ședință. Despre cele petrecute în ședință, găsim în „Gaz. Tr.” următoarea informațiune: S'a discutat și s'a stabilit un nou articol: „Să ne îndreptăm limba”, care va apărea în proximal număr al revistei „Transilvania”. Dl prof. Andrei Bârseanu și încă un membru corespondent al secțiunii literare au fost însărcinați cu pregătirea a două disertațiuni pentru viitoarea adunare generală a „Asociațiunii”. După o desbatere amănunțită s'a decis pregătirea materialului necesar pentru trei broșuri nouă, cari să apară în curând în biblioteca populară a „Asociațiunii”. S'a decis redactarea și publicarea unui cestionar pentru adunarea terminologiei populare române despre plug, car și casă. Spre scopul acesta secțiunea literară se va îngriji, ca din partea sa să se publice drept model în revista „Transilvania” câte o descriere amănunțită a obiectelor mai sus înșirate. — La aceasta ședință au luat parte dnl: I. Vulcan, V. Onitiu, A. Bârseanu și dr. I. Blaga.

Reuniunea femeilor române din Sibiiu, prin presidenta dna Maria Cosma și secretarul dl dr. Beu, publică concurs pentru un stipendiu de 800 cor. și altul de 1000 cor.; primul se dă pentru frecventarea cursului de economie casnică susținut de Reuniunea evanghelică din Sibiiu, al doilea pentru frecventarea școlii industriale din Késmárk.

Serbările de la Putna. Studențimea noastră din Budapesta s'a întrunit și a desbătut cestiunea pelerinajului ce se va face la vară la Putna. Au hotărât, că vor lua parte și studenții noștri din toată țara. S'a ales un comitet, care să se pue în conțelegere cu studențimea noastră din întreagă țară pentru ca să se organizeze, să facă propagandă, ca să ia parte la acest pelerinaj cât se poate de mulți și să se presinte în solidaritate și cu bărbăție la aceste festivități, cari după cum arată semnele vor fi splendide. Comitetul din Bpesta a trimis în zilele trecute apeluri și scrisori la toate instituțiunile studențești din țară. E laudabilă pornirea studenților noștri din Budapesta cu atât mai vârtos, că a lor a fost și este datorica ca să ia pașii necesari ca cei dintâi între studenții noștri din Ungaria. Și e o datorie sfântă față de memoria Marelui Ștefan să ia parte la acest pelerinaj cât se poate de mulți. Serbările vor fi probabil pe la mijlocul lui Iulie. Sperăm că glasul studențimei noastre din Bpesta va afla resunet viu în cercurile studenților români din întreaga țară.

Dl Gr. G. Tocilescu la Cernăuți și la Iași. Dl Gr. G. Tocilescu a fost la finea unei trecute în Cernăuți unde a ținut o conferință despre „Traian și monumentele descoperite”. Întorcându-se din Cernăuți, s'a oprit în Iași unde asemenea a ținut o conferință în aula universității.

Pentru Asociațiune. Petru Mureșianu din Șireag a lăsat prin testament toată averea sa Asociațiunii din Sibiiu, pentru crearea unui fond de stipendii.

Modele de cusături țărănești. Dsoara Mineva Cosma a început să publice sub titlul acesta o colecțiune aranjată cu mult gust și pricepere, adunată din toate părțile locuite de Români și reproduse în forma și colorile cum ele se află la țărancele noastre, dovedind gustul original de frumusețe al acestora cu privire la portul femeiesc. Din aceasta prețioasă colecțiune pân' acuma a apărut caetul I. Prețul 50 bani, plus 5 bani porto postal.

Au murit: *Ioan Vlassa*, protopretor pens., în Câmpeni, la 6 martie, în etate de 62 ani; — *Alexandru Rocsin*, practicant comitatens în Oradea-mare, fiul părintelui protopresbiter gr. or. Nicolae Rocsin din Micherec, la 12 aprilie, în etate de 23 ani; — *Victor Comșa*, sublocotenent în regimentul c. și r. de pioneri nr. 6., în Budapesta la 12 aprilie; reposatul a fost fiul cel mai mare al profesorului Demetriu Comșa din Sibiiu.

D I N L U M E .

Marea ducesă Maria Paulowna. De când s'a început resboiul ruso-japonez, țarina a înființat un atelier de lucru în palatul său, unde cele mai mari dame vin de lucrează vestminte pentru soldați și fac seamă pentru răniți. Dintre aceste dame, face parte și marea ducesă Maria Paulowna, care se ocupă cu mare plăcere de noua sa profesiune. Marea ducesă Maria Paulowna, născută ducesă de Mecklenburg, este soția marelui duce Wladimir. Ea este o femeie cultă și instruită și îi place foarte mult Parisul, unde chiar se duce dese-ori. În timpul cât stă la Paris, descinde la hotel Continentul și vrea să se repauzeze puțin din eticheta de la Curtea Rusiei. De altfel, marea ducesă știe să profite de distracțiile pe cari i le oferă Parisul. În toate districte se duce la teatru și după teatru supează cu plăcere la marile restaurante. Îi plac mult cursele, pe cari le frecventează cu stăruință, și din când în când se duce și la câte o vânătoare, unde a fost invitată. Atunci, jupa scurtă și pălăria tiroleză înlocuiesc, nu fără grație, strălucitoarea diademă, majestoasa coroană și acea magnifică rochie de postav țesută cu fir de aur și acoperită cu pietre scumpe... care e costumul oficial, și pe care marea ducesă îl pune la ceremoniile de la Curte.

Cea mai mică femeie din lume. În Paris produce o mare senzație „principesa Chiquita” care dă reprezentații în fiecare seară în localul „Hippodrome”. Această damă mică este admirată de societatea parisiană; mai întâi eră privită ca o păpușă vie, acum toată lumea este entusiasmata de inteligența ei. În fiecare după amiază și seara este încongiurată de o mare mulțime de oameni cari îi cer iscălitura pe fotografi și pe cărți postale. Patronul ei, Bostok, afirmă că într'o singură săptămână a încasat ca taxă de intrare peste 20.000 lei. Chiquita s'a născut în anul 1883, dintr'o familie foarte modestă. Medicul care îngrijiă pe mama ei n'avea nici o speranță că fetița va rămâne în viață, de oare ce cântăria numai vre-o 900 grame și eră pusă într'o cutie de țigări de foi. Ea totuș se desvoltă, de și abiă la vârsta de 5 ani începă să umble, iar numai după un an pută să vorbească. Mica damă este în felul ei și musicantă, ea cântă cu mandolina și cu xylofonul, dar până acum nu s'a făcut un pian atât de mic ca să se potrivească pentru mâinile ei. Ea dansează foarte

des, și la reprezentațiile ei de seară din Hypodrom execută foarte bine cunoscutul dans al Negrilor Cakewalk. Ei îi plac foarte mult copiii și este interesant să o vezi alături cu copii de 6=7 ani, cari sunt cu mult mai înalți decât ea. De asemenea ea are o deosebită preferință pentru oamenii mari și nu se interesează de loc de oamenii sub statura mijlocie.

Călinarul săptămânei.

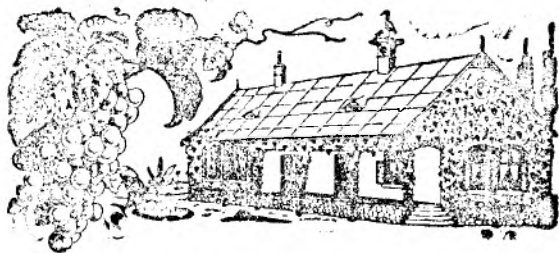
Dum. Tomii Ev. Inv. lit. de la Ioan c. 20 st. 19-31.

Ziua săpt.	Călinarul vechiu	Călin nou
Duminică	4 C. Iosif	17 Rudolf
Luni	5 M. Claudiu	18 Apol. Valeriu
Marti	6 Eutichiu	19 Ema
Mercuri	7 George	20 Sulpitiu
Joi	8 Herodion	21 Anselm
Vineri	9 M. Eusichie	22 Sotir și Caius
Sambătă	10 M. Terentiu	23 Adalbert

Avis abonaților nostri. Treiluniul ianuarie-martie a expirat cu numărul trecut. Rugăm pe toți ale căror abonamente au încetat, să le înnoiască de timpuriu, căci numai cu abonamente plătite regulat înainte putem susține foaia. Numarul acesta se trimite tuturor abonaților nostri de pân' acuma. Ceii ce nu mai doresc să primească foaia, sunt rugați a ne înapoia numărul acesta, ca să sistăm expedarea.

Proprietar, redactor răspundător și editor:
IOSIF VULCAN. (STRADA ALDĂȘ NR. 14/296b)

Să plantăm umbrar de viță de vie
pe lângă ori ce casă și în grădina nouă
tre de casă,
în pământ și năsip.

Pentru acest scop inse nu se potrivește ori ce soi de struguri, de și toate soiurile sunt plante curpenitoare, fiind că o parte mare din ele, chiar și dacă se desvoalță, nu dă roade, din care cauză mulți nu au putut obține nici un rezultat. Dacă inse se plantează soiuri bune pentru formarea de verdeată, acestea provăd apoi casa pe întreg timpul coacerii cu cele mai eminente soiuri de struguri lămâioși și alte soiuri de struguri dulci.

Strugurii cresc pretutindenea în patria noastră și nu există casă, pe lângă a cărei ziduri nu ar putea fi cultivați, cu neînsemnate spese; afară de aceea servesc de cea mai frumoasă podoabă și pentru alte clădiri, grădini, garduri ș. a. fără să detrage cât de puțin din locul merit pentru alte scopuri. Ș-apoi strugurii sunt cele mai multămitoare poame, de oare ce rodesc an de an.

Soiurile sunt descrise în un preț-curent ilustrat, care, indicându-se adresa prin cartă poștală, se trimite fiecăruia, gratis și franco. 6-8

Erste Érmelléker Reberschule. Nagy-Kágya, p. u. Székelyhid.

!DEOSEBIT NOROC LA TÖRÖK! Neîntrecut

este norocul, care a favorizat Principala noastră colectură. În timp scurt am plătit onorațiilor noștri cumpărători ca câștiguri mai bine de 15 milioane coroane; numai în timpul din urmă

cele mai mari trei câștiguri și anume:

premiile mari de **605.000** coroane **57086**
cu nr. **100.000** „ **74366**
90.000 „ **109780**

și afară de aceste multe alte câștiguri mari.

Deci recomandăm a participa la loteria de clase, care are cele mai mari șanse de câștiguri în toată lumea. În a 14 a loterie de clase din

110.000 losuri se sortesc **55.000**

cu câștiguri de bani, în total în enorma sumă de

14 milioane 459.000 coroane

Câștigul principal în cazul cel mai norocos:

1.000.000 coroane.

Special un premiu cu 600.000, un câștig à 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 și încă multe altele; la oală 55.000 câștiguri și premii în valoare de 14.459.000 coroane.

Prețul losului original pentru clasa I face conform planului:

Pentru o optime $(\frac{1}{8})$ fl. — 75 sau coroane 150
„ „ pătrime $(\frac{1}{4})$ „ 150 „ „ 3.—
„ „ jumătate $(\frac{1}{2})$ „ 3 — „ „ 6.—
„ un întreg $(\frac{1}{1})$ „ 6 — „ „ 12.—

și se trimite pe lângă rambursă sau achitarea înainte a prețului. Planuri oficiale gratuit. Comandă pentru losuri originale rugăm a trimite până în

24 aprilie an. c.

cu încredere și direct la adresa noastră.

A. Török & Co.

Cea mai mare vânzare în detalii din Ungaria pentru loterie de clase.

Budapesta. Secțiunile loteriei de clase ale colecturii noastre principale sunt: Centrala: Theresienring 46/a. 1. Sucursală: Waitznerring 4. 2. Sucursală: Museumring 11. 3. Sucursală: Elisabethring 54.

Dlul Török & Co., Budapesta. (1-5)

Scrisoare de comandă (de tăiat)

Ve rog să-mi trimiteți _____ los original clasa I a loteriei ung. reg. priv. de clase, dimpreună cu un plan oficial. Suma în coroane _____ { a se încasa prin rambursă } Rog a _____ { urmează cu mandat postal } șterge ce nu convine.

Adresa precisă _____